Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

СВІТОВА ФІЛОСОФІЯ ЯК ШКОЛА ДУМКИ

(назва навчальної дисципліни)

033 Філософія

(назва освітньої програми)

Рік навчання __2025-2026____, семестр 3

Форма навчання (денна/вечірня, заочна)

Галузь знань*03 Гуманітарні науки

Спеціальність*033 Філософія

шифр, назва)

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Кафедра та викладач	*Кафедра ___філософії_____* *Викладач/викладачі: ___**Гончаренко Катерина Сергіївна**_____* *Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar:* *https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZOJCMToAAAAJ&hl=ru* *E-mail: (адреса корпоративної пошти викладача): k.s.honcharenko@udu.edu.ua* *Лінк на курс в Moodle: https://dle.udu.edu.ua/course/view.php?id=1561*

I. Основна мета/цілі навчання	*Сформувати у здобувачів філософську чутливість до інтелектуального різноманіття світової філософії, розуміння її як множинної школи думки та джерела критичної рефлексії над сучасністю. Ознайомити з провідними концептами, темами та персоналіями світової філософії; Продемонструвати філософію як живий міжкультурний дискурс; Розвинути здатність до аналітичного мислення і міжкультурної інтерпретації; Сприяти формуванню авторської позиції в академічному дискурсі.*		
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	*Навчальна дисципліна обов'язкова* *Цикл дисциплін спеціальної підготовки*		
III. Обсяг навчальної дисципліни	*Форма навчання*	***Денна/вечірня***	***Заочна***
	Кількість кредитів	***3***	***3***
	Загальна кількість годин	***90***	***90***
	Лекційні заняття	***18***	***6***
	Семінарські/практичні заняття	***20***	***6***
	Самостійна робота	***52***	***78***
IV. Короткий зміст	***Модуль 1. Філософія як трансісторичний і трансрегіональний дискурс***		

навчальної дисципліни	*Тема 1. Світова філософія: дефініції, підходи, критика євроцентризму* *Тема 2. Антична, ісламська, індійська та китайська філософії: точки перетину* *Тема 3. Середньовічні школи думки: діалог релігії та раціональності* *Тема 4. Модерність і постмодерність: європейські проекти раціональності* *Теима 5. Африканська та латиноамериканська філософії: виклики універсалізму* ***Модуль 2. Світова філософія сьогодні: школи думки і методи*** *Тема 6. Аналітична і континентальна філософія: схожість і конфлікти* *Тема 7. Постколоніальна філософія та деколоніальні перспективи* *Тема 8. Гендерні й екофілософські підходи в глобальному вимірі* *Тема 9. Персоналії сучасної філософії: А. Бадью, М. Нусбаум, А. Аніа, Г. Чакраворті, П. Сингер* *Тема 10. Світова філософія як освітній і дослідницький проєкт*
V. Результати навчання	*РН1.* Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій. *РН3.* Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії. *РН4.* Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. *РН5.* Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. *РН6.* Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці. *РН8.* Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити цілісне нове знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. *РН9.* Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері філософії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін. *РН10.* Продукувати нові системоутворюючі знання на перетині фундаментальних проблем філософії та сучасних суспільних трансформацій в Україні та світі, гнучко моделюючи власну дослідницьку траєкторію відповідно до специфіки обраного наукового напряму (від класичного історико-філософського академізму до культурно-антропологічних чи соціально-освітніх студій), та верифікувати їх у сучасному науковому дискурсі.
VI. Порядок і критерії оцінювання	***Поточний контроль:****1. Опрацювання матеріалів до практичних занять та участь в них: доповідь на занятті, участь в обговоренні теми шляхом постановки проблемних питань та дискусія, доповнення міркувань.* ***Підсумковий контроль*** *здійснюється у формі усного іспиту (відповіді на 3 питання одного з 20 екзаменаційних білетів, з них 2 питання – теоретичні, одне – характеристика першоджерела).* ***Критерії оцінювання*** *Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших*

	періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки. (Оцінку 5 балів здобувач може отримати у випадку системного розуміння теми, позицію обґрунтовує на основі різних джерел; висловлює інноваційну й оригінальну авторську позицію; оцінка 4 бали ставиться за комплексне розуміння теми, з наявними незначними огріхами в інтерпретації фактів, міркування обґрунтовує на основі освоєння декількох джерел, має авторську позицію та вміє логічно структурувати навчальний матеріал; оцінка 3 бали ставиться за базове розуміння теми, не оригінальну авторську позицію та її стисле розкриття під час представлення теми, алогічну структуризацію навчального матеріалу; 2-1 бали ставиться за поверхове розуміння теми, наявні значні фактичні помилки. ***Рівень відповідності критеріям*** *Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно висловлюється з теми будь-якого рівня складності, аргументовано висловлює свої думки.* *Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.* *Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.* *Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.* *Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.* *Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.*
VII. Політика курсу	***Загальні правила під час занять****: взаємоповага; активна участь у дискусіях та обговореннях; вимкнення гаджетів (під час онлайн-занять вимкнення звуку); запис матеріалу: можна записувати матеріал лекцій, але фотографувати екрани презентацій/схем/малюнків лише з дозволу викладача.* ***Дедлайни та умови для перескладання****: чіткі дедлайни: всі завдання мають бути виконані та здані до зазначеного терміну (реферат); обґрунтування пропусків; перескладання: можливість перескладання зазвичай передбачається, але лише в усній формі (курс спрямований на високий розвиток комунікативних навичок, участь в дискусіях тощо).* ***Академічна доброчесність****: самостійна робота: завдання мають виконуватися самостійно, в разі посилання на матеріали – цитування джерел; плагіат є неприпустимим.* ***Зворотній зв'язок****: викладач регулярно надає зворотній зв'язок в разі коректного звернення усталеними нормами – засобами (корпоративна електронна адреса).* ***Індивідуальні консультації****: при виникненні питань, здобувачі мають можливість звернутися до викладача за індивідуальною консультацією.*

VIII. Основні інформаційні ресурси	Абисова М., Гончаренко К. Комунікативні стратегії в глобалізованому світі. Навчальний посібник. Київ, 2025. 104 с.; Шрамко Т.І., Шрамко Ю.Т. *Філософія: навчальний посібник*. Львів: «Новий Світ 2000», 2024. 346 с. Петрушенко В.Л. *Філософія: навчальний посібник (в 2-х част.)*. Львів: «Новий Світ 2000», 2024. 647 с. Бліхар В.С., Цимбалюк М.М., Гайворонюк Н.В., Левкулич В.В., Шандра Б.Б., Свищо В.Ю. *Філософія: підручник*. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. Губерський Л.В., Надольний І.Ф., Андрущенко В.П. та ін. *Філософія: навчальний посібник*. Київ: Вікар, 2011. 456 с. Єрмоленко А.М. *Дискурс. Комунікація. Моральність: Монографія*. Київ: Наукова Думка, 2021. 438 с. Стратій Я., Киричок О., Сирцова О., Довга Л., Симчич М., Піч Р., Білодід В. *Філософська думка України XI–XVIII ст.: від патристики до схоластики*. Київ: Інститут філософії НАН України, 2021. 627 с.; Саган О. (ред.). *Георелігійні процеси і конфесійні трансформації в Україні: колективна монографія*. Київ: Світ Знань, 2023. 318 с. Лях В.В., Любивий Я.В., Ситніченко Л.А., Йосипенко О.М., Усик А.В., Райда К.Ю., Самчук Р.В. *Практичні виміри свободи в історико-філософських дискурсах*. – Київ: Інститут філософії НАН України, 2023. 311 с. Мулярчук Є.І., Карачевцева Л.М., Кисельова О.О., Жулай В.Д. *Криза довкілля: етичні та екзистенційні виклики*. Київ: Інститут філософії НАН України, 2024.
Обговорено та затверджено на засіданні кафедри __філософії____ протокол №_1 від _27 серпня_ 2025 р.	